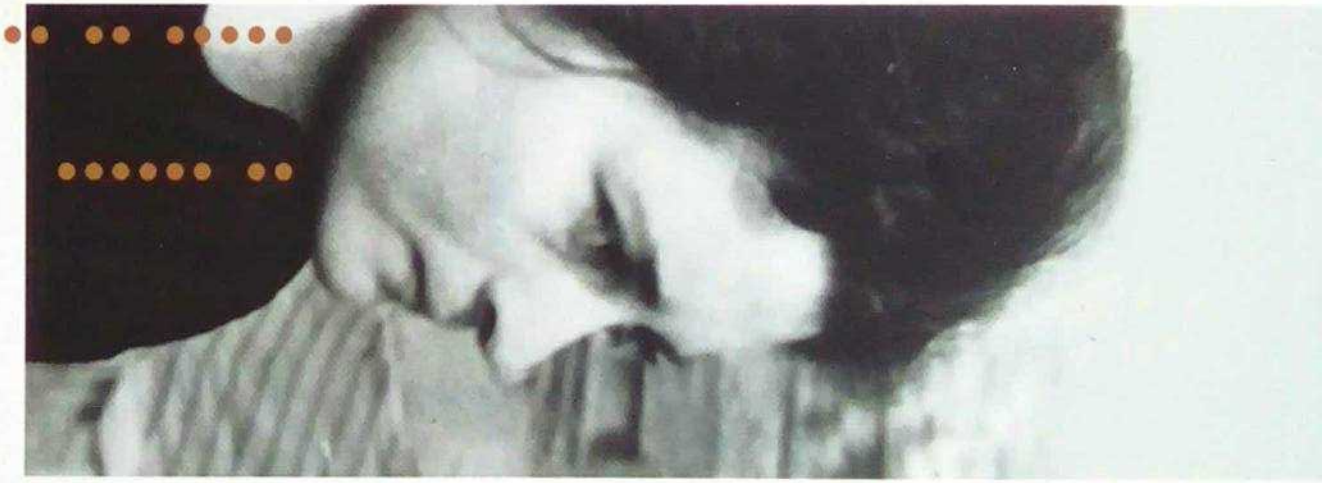
KUÇURADİ
FELSEFE VE İNSAN HAKLARI VAKFI

akirakitap

ÇEVİREN: KORNİLİA ÇEVİK BAYVERTYAN

ΑΠΟ ΤΟ ΠΑΡΑΠΕΤΑΣΜΑ ΠΙΣΩ
PERDENİN ARKASI

İOANNA KUÇURADİ

İOANNA KUÇURADİ

ΑΠΟ ΤΟ ΠΑΡΑΠΕΤΑΣΜΑΠΙΣΩ

PERDENİN ARKASI

(1955-1961)

ÇEVİREN

KORNİLİA ÇEVİK BAYVERTYAN

İSTANBUL
2016

tarama & düzenleme
akira

ISBN: 978-605-83032-0-1

Bu kitabın yayın hakkı Kuçuradi Felsefe ve İnsan Hakları Vakfınındır. Bu birinci baskısını Kuçuradi Felsefe ve İnsan Hakları Vakfı için Türkiye Felsefe Kurumu yapmıştır. İzin almadan kitabın tümü ya da bir bölümü yeniden basılamaz, çoğaltılamaz, fotokopisi yapılamaz ya da başka bir şekilde kullanılamaz.

Ahmet Rasim Sok. 8/2
Çankaya, 06550 Ankara
Tel: 312 - 440 7408
Fax: 312 - 441 0297
Web: www.kucuradivakfi.org.tr
e-mail: kucuradivakfi@gmail.com

Birinci Baskı: Kasım 2016

Sayfa Düzeni: Mustafa Horuş
Kapak Tasarımı: Halil Ustaoğlu

Baskı: Şen Matbaa / ANKARA
Özveren Sk. No: 25/B
Sertifika No: 14251

İOANNA KUÇURADİ

ΑΠΟ ΤΟ ΠΑΡΑΠΕΤΑΣΜΑΠΙΣΩ

PERDENİN ARKASI

(1955-1961)

Okura,

Bu kitaptaki şiirler, 1955-1961 yılları arasında, çoğu üniversite yıllarımda Yunanca olarak yazdığım ve İstanbul'da basacak bir matbaa güçlükle bulduğum şiirlerdir. Çok az insan okudu bunları.

Yaklaşık 12 yıl önce, Kornilia Çevik Bayvertyan bu şiirleri Türkçe'ye çevirerek bana gönderdi. Ancak üniversitedeki ve üniversite dışındaki çalışmalarım beni acil olmayan, bekleyebilecek herşeyi ertelemek zorunda bıraktığı için, Kornilia'nın gönderdiği çevirilere ancak iki yıl önce bakabildim. Buna, ayrıca bu şiirleri çeviren eski bir öğrencim, Harun Ömer Tarhan neden oldu. Kendi çevirilerini gönderince, onun çevirilerini değil, haksızlık yapmayayım diye, 12 yıl önce yapılan çevirileri ele aldım. Harun'a verdiği emek için ve buna vesile olduğu için teşekkür ederim.

Kornilia'nın yaptığı çeviriler üzerinde, birlikte çalıştık ve şiirlerin asıllarındaki "sesi" Türkçe çevirilerine de vermeye çalıştık. Bu şiirlerin 4-5 tanesini, üniversite yıllarımızda Turan Oflazoğlu'yla birlikte yaptığımız, bu "sesi" veren çevirilerine, aklımda kaldıkları kadarıyla, uygun hale getirdik. Kornilia'ya severek yaptığı bu çeviriler için ve bana gösterdiği sabır için çok teşekkür ederim.

Maya Perdesini açan bu şiirleri sizin de severek okumanız dileğiyle,

İstanbul, Mart 2015 **İoanna Kuçuradi**

ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΟ

Τὰ πρόσωπά σας τὸ δικό μου
νὰ δοῦνε δὲν φτάνουν τὸ πρόσωπο.

Μέρα τὴ μέρα τριγύρω μου
νύχτα τὴ νύχτα τριγύρω μου
στὰ μάτια κυτταζόσαστε
νἄβρετ᾽ ἐμέ,
ἀδραχνόσαστε ἀπ᾽ τά χέρια
νἄβρετ᾽ ἐμέ,
οἱ πνοὲς σας στοῦ ἀνέμου ὥσπου
τίς πνοές νά τελειώσουν.

Τὰ πρόσωπά σας τὸ δικό μου
νὰ δοῦνε δὲν φτάνουν τὸ πρόσωπο.

Ἀκροπατῶντας στοὺς ὤμους ὁ ἕνας τοῦ ἄλλου
στὰ χέρια μου σκαρφαλώνεται κάποτε,
ἀγγίζετε κάπου κάπου τοὺς ὤμους μου.
Πελώρια τρεμοπαίζουν τὰ μάτια σας.
Ὁ ἕνας στὸν ἄλλο
ψάχνοντας μὲ
ἀποξεχάσατε τὴ φωνὴ σας
πάει καιρός.

Τὰ πρόσωπά σας τὸ δικό μου
νὰ δοῦνε δὲν φτάνουν τὸ πρόσωπο.

YÜZ

Yüzleriniz benim yetmez
yüzümü görmenize.

Geceler boyu çevremde
gündüzler boyu hep,
bakışır durursunuz
bulmak için beni,
kavrar birbirinizin ellerini
bulmak için beni,
soluğunuz rüzgârda
tükeninceye dek.

Yüzleriniz benim yetmez
yüzümü görmenize.

Binerek birbirinizin omuzuna
kollarıma tırmanırsınız arada bir,
dokunursunuz omuzlarıma arada sırada.
Açılıp kapanır gözleriniz kocaman.
Birbirinizde ararken beni
unuttunuz sesinizi
nicedir.

Yüzleriniz benim yetmez
yüzümü görmenize.

Ο ΑΚΡΟΒΑΤΗΣ

Στὸ τεντωμένο τὸ σκοινὶ
μὲ τὰ μάτια δετὰ περπατᾶ.
Μαύρη κι' ἄναστρη ἡ νυχτιά.
Τὰ χέρι' ἁπλωτὰ
στὸ στήριγμα τοῦ ἀέρα.
Ὄνειρα φτιάχνοντας γι' ἀκρογιάλια πυρρὰ
ἀφογκριέται τοὺς φλοίσβους.

Ὅταν τελειώνη τό ἀθέατο νούμερο
τὴ στιγμὴ τῆς κατάβασης
στέκεται.
Ἀπ' ἀρχῆς ἀρχίζοντας
τὸ ἀθέατο νούμερο
μὲ τὰ χέρι' ἁπλωτὰ
περπατᾶ.

CAMBAZ

Gerilmiş ipin üstünde
yürüyor gözleri bağlı.
Gece yıldızsız, karanlık.
Elleri uzanmış
rüzgârın desteğine.
Kızgın kıyıları düşlerken
dalgaların fısıltısına kulak kabartır.

Seyircisiz gösterisi biterken,
tam iniş anında
durur.
Yeni baştan başlayarak
seyircisiz gösterisine
yürür
elleri uzanmış.

Ο ΑΡΧΟΝΤΑΣ

Ἐγώ,
σύμπασας τῆς οἰκουμένης ὁ πρῶτος ἄρχοντας,
ἐσένα προστάζω, Ἥλιε,
μὴ δύσης ἀπόψε.
Ἐγὼ σὲ προστάζω,
μὴ δύσης ἄλλη φορά.
Κι' ὁ ἥλιος δὲν ἔδυσε.

Ἐμὲ
μονάχα ὑμνοῦν τώρα οἱ ἄνθρωποί μου,
μονάχα ἐμὲ
χαιρετᾶνε κάθε φορά,
δικοί μου, Ἥλιε, οἱ ἄνθρωποί μου,
δικοί μου μονάχα.
Ὁ ἥλιος δὲν ἔδυε.

Ἥλιε,
θωρῶντάς σε τὴν πᾶσα στιγμὴ τὰ μάτια μου πόνεσαν.
Τί τὸ φῶς μου σπαταλᾶς ὁλοένα;
Ἥλιε, δῦσε τώρα, γιὰ λίγο,
ἀνάτειλε ὕστερα πάλι ξανά.
Ἐγὼ σὲ προστάζω,
σύμπασας τῆς οἰκουμένης ὁ πρῶτος ἄρχοντας,
πρίν τό φῶς μου τελειώσης,
Ἥλιε δῦσε, γρήγορα δῦσε.
Μὰ ὁ ἥλιος δέν ἔδυσε.

HÜKÜMDAR

Ben,
tüm evrenin ulu hükümdarı,
sana buyuruyorum, Güneş,
batma bu gece.
Ben sana buyuruyorum,
batma bir daha.
Ve güneş batmadı.

Bana,
yalnız bana övgüler yakar insanlarım,
yalnız beni
selamlar her defasında,
benim insanlarımdır onlar, Güneş,
yalnız benim insanlarım.
Batmıyordu güneş.

Güneş,
Sana her an baktıkça gözlerim kamaşıyor.
Ne diye harcayıp duruyorsun ışığımı?
Güneş, bat şimdi, bir süre için,
sonra yine yeniden doğ.
Sana buyuruyorum,
Ben, tüm evrenin ulu hükümdarı,
ışığımı bitirmeden,
bat Güneş, hemen bat.
Ama güneş batmadı.

ΤΟ ΑΓΑΛΜΑ

I

Ἐμένα, τὸ πελώριο ἄγαλμα
μή, μὴ πιὰ ἐμὲ προσκυνᾶτε.

Αἷμα ἐντὸς μου κάποτε ὥρμησε,
Τὰ πάντα μὲ πεῖνα γεύτηκα τὰ ἀνθρώπινα,
δὲ χόρτασα,
δὲ χόρτασα ἀκόμα.
Χωρὶς ἐμένα, τοῦτο τὸ πελώριο ἄγαλμα
τὶ θὲ νὰ κάμνατε;

Αἷμα περπατάει ἐντὸς μου τρελλό,
μή, μὴ πιὰ ἐμὲ προσκυνᾶτε.

HEYKEL

I

Bana, bu koskoca heykele tapmayın,
tapmayın artık.

Kan yürüdü birden damarlarıma,
tattım nesi varsa insanoğlunun aç aç,
doymadım,
doyamadım daha.
Bensiz, bu koca heykelle
ne yapardınız hep?

Deli kan yürüyor damarlarımda,
bana tapmayın, tapmayın artık.

II

Ὅ,τι τ᾽ἀνθρώπινο γεύτηκες,
τὸ κρῖμα βαρύ,
ἡ πιὸ βαριὰ τιμωρία σοῦ πρέπει.

Τὰ μάτια ἄνοιξα διάπλατα,
τὰ πάντα μὲ πεῖνα τὰ κύτταγα,
δὲν ἄγγιζα,
δὲν ἄγγιζα τίποτα.
Ἄκουα μόνο χειροκροτήματα.

Ὅ,τι τ᾽ἀνθρώπινο γεύτηκες,
τὸ κρῖμα βαρύ,
ἡ πιὸ βαριὰ τιμωρία σοῦ πρέπει.

Καὶ μιὰ στιγμὴ μεγάλη
ρίχτηκα στ᾽ἀνθρώπινα πάλι.
Μὲ πεῖνα, μέ φρίκη ἀηδίας τὰ γεύομαι.
Τὸ αἷμα ὅλο καὶ παγώνει,
παγώνει ἐντὸς μου.

Ὅ,τι τ᾽ἀνθρώπινο γεύτηκες,
τὸ κρῖμα βαρύ,
τὴν πιὸ βαριὰ τιμωρία πληρώνεις.

II

Tattın nesi varsa insanoğlunun,
suç ağır,
en ağır cezayı hak ettin.

Gözlerimi açtım kocaman,
Herşeye aç aç bakıyordum,
Hiçbir şeye dokunmuyordum,
hiçbir şeye.
Yalnızca alkışlar duyuyordum.

Tattın nesi varsa insanoğlunun,
suç ağır
en ağır cezayı hak ettin.

Ve büyük bir anda
daldım yeniden insanoğlunun dünyasına.
Doymadan, tiksintinin dehşetiyle tadıyorum ne varsa orda.
Gitgide kan içimde donuyor.

Tattın nesi varsa insanoğlunun,
suç ağır,
en ağır cezayı ödüyorsun.

ΤΟ ΤΑΜΑ

Τὶ θὲ νὰ κάνης
τὸν ἄλλο χρόνο,
Ὕψιστε,
τοὺς ἄλλους ὅλους χρόνους
μ᾽ ἕνα χέρι μονάχα;

Κάθε φορὰ
τὸ τάμα του θὰ ζητᾶ
μουγκρίζοντας τὸ θεριό,
κάθε φορὰ
πεσμένοι στὰ γόνατα
οἱ ἐκλεκτοὶ ἔλεος ζητῶντὰς σε
τὸ χέρι τους θὰ θρηνᾶνε,
Ἔνανε σὺ θὰ διαλέγης
κάθε φορά.

Δὲν σοὔμεινε παρὰ
ἕνα χέρι μονάχα,
Ὕψιστε,
τὸν χρόνο τὸν ἄλλο
τὶ θὲ νὰ κάνης;

ADAK

Ne yapacaksın
gelecek yıl,
ey Yüceler Yücesi,
bütün gelecek yıllarda
yalnızca bir tek elle?

Her defasında
adağını isteyecek
canavar homurdayarak,
her defasında diz çökmüş seçilenler,
aman dileyecekler senden,
dövünürken elleri için
birini seçeceksin sen
her defasında.

Tek bir elin
kaldı,
ey Yüceler Yücesi,
gelecek yıl
ne yapacaksın?

ΣΚΟΤΑΔΙ

I

Ἀπ᾽ οὐρανὸ σὲ οὐρανὸ
σκοτάδι ἁπλώνεται πυκνὸ
ἀπὸ τὸ αἷμα ὡς τὴ σάρκα.

Μὴν τρέχης.
Νὰ σπαταλήσης ὅ,τι ἀπόμεινε
μὴν προσπαθῆς.

Ἀπ᾽ οὐρανὸ σὲ οὐρανὸ
σκοτάδι ἁπλώνεται πυκνὸ
ἀπὸ τὸ αἷμα ὡς τὴ σάρκα.

Τρέχω,
νὰ σπαταλήσω τὸ σκοτάδι ἐγώ,
βουνὰ νὰ σμιλέψω,
ποτάμια να σμιλέψω μὲ θάλασσες.

Ἀπ᾽ οὐρανὸ σέ οὐρανὸ
σκοτάδι ἁπλώνεται πυκνὸ
ἀπὸ τὸ αἷμα ὡς τὴ σάρκα.

Μὴν τρέχης.
Ὅ,τι ἀπόμεινε μὴ σπαταλᾶς.
Μή, μὴν τὸ σπαταλήσης.

KARANLIK

I

Ağar göğe karanlık
etten kana dek
yoğun karanlık.

Koşma.
Ne ki kaldı
harcamaya çalışma.

Ağar göğe karanlık
etten kana dek
yoğun karanlık.

Koşarım,
karanlığı tüketeyim diye ben,
dağlar yontayım,
ırmaklar, denizler yontayım diye ben.

Ağar göğe karanlık
etten kana dek
yoğun karanlık.

Koşma.
Ne ki kaldı harcama,
harcama sakın.

II

Μὴ μὲ ἀγγίξης.
Στὴν ἀπολίθωσή μου
τὸ σκοτάδι κοιμοῦμαι
στ' ἀθέατο
κύττα κύττα.
Μὴ μὲ ἀγγίξης.

Μὴ μὲ ἀγγίξης.
Τὴ ζεστασιά σου ἀνατριχιάζω
στὴν πέτρα μου
τὴ δροσιά σου ἀνατριχιάζω
κύττα κύττα σε.
Μὴ μὲ ἀγγίξης.

II

Dokunma bana.
Taşlaşmamda
uyuyorum karanlığı
görünmeyene
baka baka.
Dokunma bana.

Dokunma bana.
Sıcaklığını ürperiyorum
taşımda
serinliğini ürperiyorum
sana baka baka.
Dokunma bana.

III

Στάσου.
Τὸ σκοτάδι σου ἀπάνω μου
μὴν τὸ ἐξαπολύσης.
Ἐγὼ ἔπλασα τὸ βουνό,
ἐγὼ ἔπλασα τὴ θάλασσα,
ἐγὼ ἔπλασα τὸ μεγάλο ἀστέρι.
Ἄκουσε πρῶτα:
ἐγὼ ἔχω μάτια,
ἐγὼ τά μάτια μου ἔπλασα
τὰ χέρια μου ἐγώ,
ἐσένα ἐγὼ σ' ἔπλασα.
Τὸ σκοτάδι σου ἀπάνω μου
μὴν τὸ ἐξαπολύσης.
Ὅ,τι ἄχρωμο, ὅ,τι ἄμορφο
δικὸ σου μονάχα.
Στάσου.
Ἄκουσε πρῶτα:
τὶ θὲ νὰ κάμης μὲ τὸ σκοτάδι σου
ἀντίκρυ μ' ἀντίκρυ
μονάχος;

III

Dur.
Karanlığını üstüme
salma.
Dağı ben yarattım,
denizi ben,
ben yarattım büyük yıldızı.
Önce dinle:
benim gözlerim var,
gözlerimi ben yarattım
ellerimi ben,
seni ben yarattım.
Salma karanlığını üstüme.
Ne ki renksiz, ne ki biçimsiz
sadece senin.
Dur.
Önce dinle:
Ne yaparsın
karanlığınla
karşı karşıya
yapayalnız?

IV

«.....θὰ ὑπάρχη,
ὥσπου ἕνα αἰῶνα ὁλόκληρο
κυτταχτῆ ἀπὸ κάπιον στὰ μάτια...»

Γρήγορα ἔφτασες,
πολὺ γρήγορα.
Μές στό μαῦρο μανδύα σου
ἀναθρεῖς με βουβά.
Δὲν σὲ περίμεν' ἀκόμα.
Πέτρινο τὸ πρόσωπό σου,
πέτρα ἡ ἀνάσα σου.
Δὲν σὲ περίμεν' ἀκόμα.

IV

«.....varolacak, biri bir yüzyıl boyunca
gözlerinin içine bakıncaya dek.»

Çabuk geldin,
çok çabuk.
Kara cübbenin içinde
Süzüyorsun beni suskun.
Seni beklemiyordum daha.
Yüzün taş,
soluğun taş.
Seni beklemiyordum daha.

Πίσω δῶσὲ μου τὸ βουνό.
Πίσω δῶσὲ μου τὴ θάλασσα.
Τὸ χῶμα ξεπέτρωσε.
Τί ἔκαμες ὅσους δὲν ἄντεξαν
τόσους αἰῶνες;
Δῶσὲ μου πίσω
ὅ,τι στὰ μάτια σου τέλιωσε.
Δῶσὲ το πίσω.

Ἐδῶ, ἀντίκρυ μ᾽ἀντίκρυ
νύχτα τὴ μέρα
πρόσωπο μὲ πρόσωπο
ἀνάσα μ᾽ἀνάσα
στιγμὴ τὴ στιγμή,
ἀσάλευτοι ἀναθρῶντας
ὁ ἕνας τὸν ἄλλο κατάματα
στοὺς αἰῶνες.

Dağı geri ver bana.
Denizi geri ver.
Taş kesilmiş toprağa can ver.
Onca yüzyıl dayanamayanlara
ne yaptın?
Bana geri ver
gözlerinde biteni,
geri ver.

Burada, karşı karşıya
gece gündüz
yüz yüze
soluk soluğa
her an,
kıpırdamadan
birbirimizin gözlerine bakarak
yüzyıllar boyu.

Ο ΒΑΣΙΛΙΑΣ

Ἐγώ, ὁ μέγας βασιλιᾶς,
τὸ σύμπαν μές στὰ χέρια τὸ κρατάω.

Εἶσαι ὁ μέγας βασιλιᾶς.
Πιὸς σὲ νὰ σκοτώση θνητός;
Πιὰ σὲ νὰ πνίξη ἀηδία;
Ὁ μέγας εἶσαι βασιλιᾶς.

Ἐγὼ
ὁ μέγας βασιλιᾶς,
κατάρα τρισκατάρατη,
ὁ μέγας βασιλιᾶς
ἐγώ
κατάρα τρισκατάρατη ἔγινα.

ULU HAKAN

Ben, ulu hakan,
ellerimde tutuyorum evreni.

Ulu hakansın sen.
Hangi ölümlü öldürebilir ki seni?
Hangi nefret boğabilir?
Sen ulu hakansın.

Ben,
ulu hakan,
lanetlerin laneti,
ulu hakan
ben
lanetlerin laneti oldum.

ΑΡΓΟΝΑΥΤΩΝ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ

Κάθε φορὰ ποὺ ξεκινάει
ἡ Ἀργὼ
γιὰ τὸ χρυσόμαλλο δέρας
μὲ πρόθυμα παλληκάρια
κι᾽ εὔνοιες θεϊκὲς φορτίο,
δὲν βρίσκεται στὴν «ἄξενη Σαλμηδυσσὸ»
ὁ Φινέας.
Οἱ Συμπληγάδες μάχοντ᾽ ἀνήλεες.
Ὅμως ὁ Ζήτης καί ὁ Κάλαϊς
καλόβουλοι πάντα γιὰ εὐεργεσίες.

ARGONAUTLARIN* SEFERİ

Her seferinde Argo
denizlere açılırken altın post için
istekli delikanlılar
ve tanrısal lütuflar yüklü,
"yabancıları sevmeyen Salmedyssos"ta
bulunmaz Fineas.
Symblegadlar acımasızca çarpışırlar.
Zetes ve Kalays ise
hep iyilik yapmaya hazır.

* Argonautlar, Yunan Mitolojisinde, Kolhida'daki altın postu almak için İason'la birlikte yola çıkan gemicilerdir. Argo, geminin adıdır ve bu adı gemiyi yapan Friksos ve Halkiopi'nin oğlu olan Argos'tan almıştır. Altın post, Kral Athamas'ın, Delfi tapınağından aldığı bilgiye göre, o yıl buğdayın yetişmesi için oğlu Friksos'u kurban etmesi gerektiğinde, annesi Nefeli'nin oğlunu kaçırması için yolladığı koçun postudur. Koç, Friksos ve kız kardeşi Eli'yi Kolhida'ya kaçırarak ölümden kurtarmıştır ve kutsal olduğuna inanılmaktadır. Friksos kurtulduktan sonra, koçu Tanrı Zeus'a adamış ve kurban etmiştir. Postunu da, iki kardeşi misafir eden Kral Aiti'ye hediye etmiştir. Aiti postu ormanda bir palamut ağacına asmış ve bir canavarı da postu korumakla görevlendirmiştir. Babası Pelias'ın emri üzerine İason, altın postu aramaya koyulur. Postu geri getirdiği takdirde, babasının yerine kral olacaktır. Ancak, Kolhida'ya gitmek için İstanbul Boğazından geçmek gerekmektedir. Boğazdan ise geçmek kolay değildir. Çünkü boğaz açılıp kapandığı için, geçmeye çalışanlar çoğu zaman yok olmaktadırlar. Yol üzerinde bulunan Salmedyssos bölgesinin kralı Fineus'tur. Kimilerine göre Fenike Kralı Aginoros'un oğludur ve babası onu Zeus'un kaçıracağı Europe'yi aramak için yolladığında, Trakya'da kalmıştır. Kimilerine göre de Poseidon'un oğludur ve kehanet gücü vardır. Ancak ikinci karısının kışkırtmasıyla birinci karısından olan iki oğlunu öldürdüğünde, Zeus onu kör eder ve kadın başlı uçan canavarları, Arpiyiaları üzerine salar. Bunlar Fineus bir şey yiyeceği anda, yiyeceğini alıp götürürler. Fineus Argonautlara bir güvercin uçurup, boğazdan geçeceği anı kollamalarını öğütler. Argonautlar bu şekilde boğazı geçince de, Zetes ve Kalays Fineus'u Arpiyialardan kurtarır.

Η ΘΑΛΑΣΣΑ

Ἀργεῖ πολὺ νὰ διαλύσῃ.
Πίσω θ᾽ ἁπλώνετ᾽ ἡ θάλασσα
μὲ τὰ γοργοτάξιδα, καλοτάξιδά της καράβια.
Ἀργεῖ πολὺ νὰ διαλύσ᾽ ἡ ὁμίχλη.

Δὲν ἦρτε ἡ ὥρα ἀκόμη.

Μέρες χάνεσ᾽ ὁλόκληρες,
ὁλόκληρες νύχτες.
Στὴν ἐπιστροφὴ κατασκότεινα κυττᾶνε τὰ μάτια σου,
ὁλονύχτιες οἱ σιωπές σου ὁλοήμερες.
Ἄξαφνα
μ᾽ ὁρμὴ ἀρχινᾶς νὰ σέρνῃς πάλι τὸ χορὸ
στὴ φωτιὰ γύρω γύρω ὡς μαυρίζει.
Ξοδεύτηκαν τὰ δέντρα,
φορέματα ἄλλα δέν ἔχουμε νὰ τῆς δώσουμε,
τὰ μαλλιὰ τους οἱ ὡριοπλέξουδὲς μας
γυναῖκες ξελύνουν.
Χόρευε χόρευε τὴν ὁμίχλη
ὡς πότε θὰ βλέπουμε;

Δὲν ἦρτε ἡ ὥρα ἀκόμα.

DENİZ

Dağılması uzun sürer.
Arkasında deniz uzanıyor olsa gerek
hızlı, dayanıklı gemileriyle.
Sisin dağılması çok uzun sürer.

Vakit gelmedi daha.

Günler boyu yok olursun,
geceler boyu.
Döndüğünde kapkaranlık bakar gözlerin,
suskunlukların geceler boyu, gündüzler boyu.
Ansızın
hızla başlarsın yine halay çekmeye
kararan ateşin çevresinde.
Ağaçlar tükendi,
ona verebilecek başka giysimiz yok,
saçlarını çözüyor
güzel örgülü kadınlarımız.
Ne kadar daha bakacağız sise
dans ede ede?

Vakit gelmedi daha.

Θὰ φύγουμε δίχως νὰ δοῦμε τὴ θάλασσα
μὲ τὰ καλοτάξιδα καράβια της τὰ γοργοτάξιδα;
Ὕστερα, ἐκεῖ
δὲν ἀνοίγει ἡ πόρτα σ᾽ ὅσους δὲν εἶδαν τὴ θάλασσα.

Δὲν ἦρτε ἡ ὥρα ἀκόμα.

Görmeden gidecek miyiz denizi
dayanıklı, hızlı gemileriyle?
Sonra, orada
kapı açılmaz denizi görmeyenlere.

Vakit hala gelmedi.

Ο ΔΡΟΜΟΣ

Ἔλα τώρα.
Περιμένοντάς σε
δὲν τὶς ἔνιωσα πότε ἀρχίσαν νὰ πέφτουν
μιὰ μιά, μυτερές, στρογγυλές, ἀκανόνιστες,
ἀνασαίνοντάς σε
δὲν τῶνιωσα πότε μέχρι τοὺς ὤμους μου μ᾽ ἔθαψαν
τοῦτες οἱ πέτρες.
Τώρα ἔλα.

YOL

Şimdi gel.
Beklerken seni
ne zaman düşmeğe başladığını
tek tek, sivri, yuvarlak, eğri büğrü,
solurken seni
omuzlarıma dek beni ne zaman gömdüğünü
farketmedim, bu taşların.
Gel şimdi.

Περίμενε.
Ἀκόμα δὲν βρῆκε τὸ δρόμο.

Μήνυμα ἀπ᾽τοὺς ἐννιὰ πλανῆτες
στὸ ρώτημά του ὡς νάρθῃ,
μήνυμα ἀπ᾽τὸν τέταρτο γαλαξία,
ἀπ᾽ἕνα κόκκαλο ἀπ᾽τά σπλάχνα τῆς γῆς,
ἀπ᾽τά χείλη του ὥσπου νἄρθη τὸ μήνυμα
γιὰ τόν δρόμο

περίμενε.
Δὲν τὸν βρῆκε ἀκόμα.

Αἰῶνα τὸν αἰῶνα πληθαίνουν οἱ πέτρες
ἀνάμεσ᾽ἀπὸ τὸ σκοτάδι
περιμένοντάς σε
ἀνάμεσ᾽ἀπ᾽τὶς πέτρες
ἀνασαίνοντάς σε
ἀπ᾽τὴ σάρκα μου ἀνάμεσα
μυτερές, στρογγυλές, ἀκανόνιστες,
μιὰ μιὰ πληθαίνουν οἱ πέτρες.

Περίμενε.

Bekle.
Bulamadı yolu daha.

Dokuz gezegenden haber
gelene dek sorusuna,
dördüncü galaksiden bir haber,
toprağın derinliklerinden bir kemikten,
dudaklarından haber gelene dek
yol için

bekle.
Bulamamıştır daha.

Yüzyıldan yüzyıla çoğalıyor taşlar
karanlığın arasından
beklerken seni
taşların arasından
solurken seni
etimin arasından
sivri, yuvarlak, eğri büğrü,
tek tek çoğalıyorlar taşlar.

Bekle.

Η ΠΑΛΑΜΗ

Σῦρε φωνὴ νὰ πάψουνε τὸ βουΐτὸ τριγύρω,
ἐγὼ λέω τὰ μελλούμενα, ἐγὼ τὰ περασμένα.

Γιὰ νὰ διαβάσης τὶς γραμμὲς τῆς παλάμης του —
μαλλιὰ κουβάρια —
περίμενε νὰ περάσης πρῶτα τὰ σύνορα.

Ἐκεῖ ποὺ σμίγουν οἱ γραμμὲς
στὴν ἄκρη τῆς παλάμης,
χαίτη ἑνώνει λιονταριοῦ
μὲ τὸν ἀφρὸ ἑνὸς κύματος
στὴν κορφὴ χέρσου βράχου,
ἐδῶ καὶ τὰ μελλούμενα
ἐδῶ τὰ περασμένα.

Γιὰ ν' ἀκούσης τὸ μήνυμα ποὺ φέρνουν οἱ
[γραμμὲς τῆς παλάμης του
καρτέρει νὰ πάψουν τά τύμπανα,
τὰ σύνορα νὰ περάσης περίμενε πρῶτα.

AVUÇ

Seslen onlara, gürültüyü kessinler çevrede,
ben söylerim geleceği, geçmişi ben söylerim.

Avucundaki çizgileri okumak için
— karmakarışık —
sınırları geçmeyi bekle önce.

Çizgilerin birleştiği yerde
avucun ucunda,
bir arslan yelesi
birleşir dalgaların köpüğüyle
çorak kayanın tepesinde,
gelecek olanlar da burada
geçmiş olanlar da.

Avucunun çizgilerinin getirdikleri haberi duymak için
bekle, davullar sussun önce,
sınırları geçmeyi bekle.

Στὸ κέντρο ἐκεῖ ποὺ ἀπαντοῦν
ἡ μιὰ γραμμὴ τὴν ἄλλη,
πάνω στὴν ἄμμο ὄστρακο
ρουφᾶ στάλα στάλα τὸ αἷμα.
Ἄκου, τί μουγκρίζουν τὰ σπλάχνα τῆς θάλασσας
ἐδῶ γιά τά μελλούμενα
καὶ γιὰ τὰ περασμένα.

Γιὰ νὰ ψάξης τὶς γραμμὲς τῆς παλάμης του,
μὲ τὰ πόδια σου, μὲ τὰ χέρια σου, μὲ τὶς βλεφαρίδες
[σου γιὰ νὰ τὶς ψάξης
πρέπει πρῶτα νὰ περάσης τὰ σύνορα.

Κι᾽ ἐκεῖ ποὺ σβύνουν οἱ γραμμὲς
στὸ φτερὸ τῆς παλάμης,
ἐκεῖ ποὺ λυοῦν τὰ μάγια τους τῆς Ἀφρικῆς οἱ μάγοι,
σβύνονται καὶ τὰ σύνορα
μές σὲ σκοτοπλημμύρα,
ἐδῶ καὶ τὰ μελλούμενα
ἐδῶ τὰ περασμένα.

Σῦρε φωνὴ νὰ σηκωθοῦν ἀπὸ τὶς πέντε ἄκρες
νἀρθοῦν ὅσοι δὲν ἤρθανε
γιὰ τὰ μελλούμενα ἐδῶ
καὶ γιὰ τὰ περασμένα.

Çizgilerin birleştiği yerde,
orada merkezde,
kum üstünde bir deniz kabuğu
emer kanı, damla damla.
Dinle, ne homurduyor denizin derinlikleri
gelecek olanlar için burada,
geçmiş olanlar için de.

Avucunun çizgilerine dokunmak için,
ayaklarınla, ellerinle, kirpiklerinle,
önce sınırı geçmen gerek.

Çizgilerin silindiği yerde
orada, avucun kanadında,
Afrikalı büyücülerin büyülerini bozduğu yerde,
karanlık denizinde,
sınırlar silinir
gelecek olanlar da
geçmiş olanlar da.

Seslen onlara, dünyanın beş ucundan
kalkıp gelsinler gelmeyenler
gelecek olanlar için buraya
geçmiş olanlar için de.

ΟΙ ΧΟΡΕΥΤΕΣ

Ποιοὶ εἶναι τοῦτοι
γύρω τριγύρω μου χέρι τὸ χέρι
κυκλικὰ ὡς κινοῦνται τί θέλουν;

Μοιάζουν καταπληχτικὰ ὁ ἕνας τὸν ἄλλο
μὰ τὸ δικό του μοναδικὸ ἔχει πρόσωπο ὁ καθείς
κι' ὅλοι ἔχουν τό δικό μου τὸ πρόσωπο.
Μιλοῦν ἐγώ,
γελοῦν ἐγώ,
σιωποῦν ἐγώ.

Κάπου κάπου μερικοί τους δυὸ ἤ τρία
ψάξανε βήματα. Μὰ πισωστράτησαν
κυκλικὰ ὅλοι χέρι τὸ χέρι.

DANSÇILAR

Kimdir bunlar
elele dönenler etrafımda,
benden ne istiyor?

Nice benziyorlar birbirlerine
ama her birinin kendi yüzü var,
hepsinde de benim yüzüm var.
Ben konuşur,
ben güler,
ben susarlar.

Arada bazıları,
İki-üç adım atmayı denediler.
Ama geri geri gittiler,
döne döne hepsi elele.

Τοὺς σκεπάζω σὰν κατεβαίνη ἡ νύχτα.
Νὰ σβύνη τὰ πάντα γιὰ καιρὸ τὸ σκοτάδι
ἴσως δὲν δοῦν,
νὰ καταβροχθίζη μὲ τὰ χέρια τους ὅ,τι ἐπλάσαν
ἴσως δὲν δοῦνε.
Μοναχὰ
κάπου κάπου στ᾽ ἄχρονα βάθη τ᾽ ἀβυθομέτρητα
κάτι ἀθόρυβα ἀφογκριοῦνται
νὰ περπατᾶ,
στὸ αἷμα τους φορὲς φορὲς
τ᾽ ἀφογκριοῦνται τυφλὰ πεινασμένο
ν᾽ ἀργοσαλεύη.
Ἕνα ἕνα τίποτε γιὰ καιρό
ἴσως δὲν ξαναπλάσουν μύριες φορές.

Ὡς θὰ μιλᾶνε ἐγώ,
ὡς θὰ γελᾶνε ἐγώ,
γιὰ νὰ κράξουν με ὥσπου
τὸν πρῶτο λόγο νά βροῦν,
γιὰ νὰ ξεκινήσουνε ὥσπου σκάβε σκάβε
σ᾽ ἕνανε δρόμο νὰ μποῦνε.

Örterim onları gece indiğinde.
Karanlığın herşeyi yok ettiğini
belki görmezler
uzun süre,
elleriyle yarattıklarını yuttuğunu
görmezler belki.
Ancak zaman zaman
derinliklerin uçsuz bucaksız derinliklerinde
bir şeylerin sessizce yürümesine
kulak kabartırlar,
zaman zaman kanlarında kör bir açlıkla
kıpırdamasına kulak kabartırlar.

Tek tek hiçbir şeyi binlerce kez
belki de yaratmayacaklar uzun süre.

Konuşurken ben,
gülerken ben,
seslenmek için bana
ilk sözü buluncaya dek,
yola koyulmak için
kaza kaza bir yola girinceye dek.

ΟΙ ΠΙΟΚΟΝΤΙΝΟΙ

Μιὰ ὁμάδα μικρὴ
ἀλύγιστοι ρασοφόροι
παρελαύνουν
ἀπόψε μπροστά μου
βουβά, ρυθμικά.

EN YAKINDAKİLER

Küçük bir cübbeliler grubu
dimdik geçiyor
bu gece önümden
sessiz, uyumlu bir adımla.

Φλύαροι στὴ στεγνὴ σιωπή τους
ἀποθέτουν στὰ πόδια μου
τ᾽ἀποτρόπαια δῶρὰ τους
κι᾽οἱ πιὸ τελευταῖοι
μὲ μιὰ κίνηση
παγερά, σταθερὰ
τεντώνουν τὸν δείχτη,
δείχνοντας
ἀκαθόριστη κάποια κατεύθυνση.

Οἱ πιὸ πίσω
καγχάζουσες νεκροκεφαλὲς
ὑποχρεωμένοι
ἀκολουθᾶν καταπόδι
μὲ τὸ ἀβέβαιο πέρασμά τους
ἀπρόσωποι στὸν παραμορφωμό τους
ἀσήμαντοι ἐντελῶς.

Ἐξουδενώνοντας τὴν ὅραση
ἑλκυστικὰ ἀποστέλλει μηνύματα
ἡ ἀπροσδιόριστη διεύθυνση
ποὺ σημαδεύουν
οἱ πιὸ κοντινοὶ ρασοφόροι.

Kupkuru suskunluklarında geveze,
ayaklarımın önünde bırakırlar
iğrenç armağanlarını,
en sondakiler de
tek bir hareketle
donuk ve ısrarlı
baş parmaklarını uzatırlar,
belirsiz bir yönü
göstererek.

En arkadakiler,
kahkahalar saçan kurukafalar,
ister istemez
izlerler geriden,
belli belirsiz geçişlerinde
biçimlerini yitirmekten yüzsüz
önemsiz büsbütün.

Gözleri kör ederek
çekici haberler yolluyor
en yakın cübbelilerin
işaret ettiği belirsiz yön.

ΤΟ ΠΕΠΛΟ

Τὰ μάτια του διαπερνᾶν
ἕνα ἕνα ὅ,τι ἀπαντήσουνε.
Ἀποκαλυφθῆτε.

Εἴχαμε καλύψει τὸ πρόσωπό μας
μὲ σκοῦρα πέπλα
προτοῦ ξεκινήσουμε,
εἴχαμε καλύψει τὸ πρόσωπό μας
μὲ πέπλα πυκνά.

Τὰ μάτια του διαπερνᾶν
ἕνα ἕνα ὅ,τι ἀπαντήσουνε.
Ἀποκαλυφθῆτε.

Ὁ ἕνας κυττάζει τὸν ἄλλο.
Μὴ κι᾽ ἀφίσαμε τοῦ προσώπου μας καμμιὰ γωνιὰ ἀνοιχτή;
Τὰ σπίτια μᾶς κυττάζουν, τὰ δέντρα μᾶς κυττάζουν.
Ὁ ἄνεμος μὴ τὰ πέπλα ἀκράνοιξε;
Μὴ δὲν εἶναι σκοῦρα ὅσο φτάνει τὰ πέπλα;
Πέπλο μὴ δὲν φορέσαμε;

Τὰ μάτια του διαπερᾶν
ἕνα ἕνα ὅ,τι ἀπαντήσουνε.
Ἀποκαλυφθῆτε.

ÖRTÜ

Gözleri
içini görür
bir bir her rastladığının.
Açın yüzünüzü.

Yüzlerimizi örtmüştük
koyu örtülerle
yola çıkmadan önce,
yüzlerimizi örtmüştük
sık dokunmuş örtülerle.

Gözleri
içini görür
bir bir her rastladığının.
Açın yüzünüzü.

Birbirine bakıp dururlar.
Yüzümüzün bir köşesini açıkta mı bıraktık yoksa?
Evler bakıyor bize, ağaçlar bakıyor.
Rüzgâr örtüleri ucundan kaldırmış olmasın?
Örtüler yeterince koyu değil mi yoksa?
Yoksa hiç mi örtü takmadık?

Gözleri
içini görür
bir bir her rastladığının.
Açın yüzünüzü.

Ὁ ἕνας ἀναγνώρισε τὸν ἄλλο,
πρόσωπο μὲ πρόσωπο,
καλυμμένα τὰ πρόσωπά μας,
ὁ ἕνας γνωρίζει τὸν ἄλλον,
ἀμίλητοι μαζὺ περπατᾶμε.

Birbirimizi tanıdık,
yüzyüze,
yüzlerimiz örtülü,
tanıyoruz birbirimizi,
suskun birlikte yürüyoruz.

ΤΟ ΚΕΛΛΙ

Σὰν χαράξη ἐσὲ θὲ νὰ δῶ.
Στοῦ κελλιοῦ μου τὸν τοῖχο
θὰ παρακολουθῆς τὴν κάθε μου κίνηση ἀκίνητα,
τὴν κάθε τοῦ προσώπου μου ἀλλαγὴ
ἀχόρταγα θὰ μελετᾶς.
Μαντεύω τήν ὕπαρξή σου,
τὴν ἀνάσα σου νιώθω κάπου κάπου ἀνάλαφρη,
τρομάζω νὰ σιμώσω
στ᾽ ἄγγιγμά μου μὴ διαλυθῆς
ὀνειροφαντασιὰ στὸ σκοτάδι.
Σὰν ἀχνοφέξη θὲ νὰ σὲ δῶ.

Τὸ κελλί δὲν ἔχει παράθυρο.

Στοῦ κελλιοῦ σου τὸν τοῖχο
σὰν ξημερώση
ἐναλασσόμενες κάπιες θὰ κυνηγᾶς μορφές,
ἀσχημάτιστα κάπια σχήματα,
ὅλο τὰ ἴδια, ὅλο καινούργια
σὰν θὰ χαράξη.

Τὸ κελλί ἄνοιγμα δὲν ἔχει κανένα.

HÜCRE

Gün ağarınca göreceğim seni.
Hücremin duvarında
her bir hareketimi kımıldamadan izliyor olacaksın,
yüzümdeki her değişimi
anlamaya çalışacaksın doymadan.
Varlığını seziyorum,
duyuyorum soluğunu,
arada sırada hafif hafif,
yaklaşmaya korkuyorum
dokunduğumda dağılırsın diye,
karanlıkta bir hülya gibi.
Tan ağarınca göreceğim seni.

Hücrenin penceresi yok.

Hücrenin duvarında
sabah olduğunda
birbirinin yerini alan bazı yüzler peşine düşeceksin,
şekillenmemiş bazı şekillerin,
hep aynı, hep yeni,
gün ağarınca.

Hücrenin hiçbir çıkışı yok.

ΚΑΘΡΕΦΤΙΣΜΑ

Ἀργὰ στὴ θαμπὴ παραλία
περπατοῦσε καρτερῶντας
τὸν θρὸ τοῦ μηνύματος.
Ἕνα γέλιο ἀπάνθρωπο
στὸ κεφάλι του βούϊζε,
τὴν ατμόσφαιρα τράνταζε.
Κοφτερὸ τότε λεπίδι ἀφοῦ πῆρε
τ᾽αὐτιά του στὸ ρέμμα
μ᾽ὀργὴ ἕνα ἕνα τὰ πέταξε.

Σ᾽ἕνα δίδρομο βρέθηκε.
Ἀκούμπησε στῆς θαμπῆς παραλίας τὰ κάγγελα
τὸν δρόμο μὲ περίσκεψη να διαλέξη,
μὴ κι᾽ἐρθῆ ἀπ᾽τὸν ἄλλον
ὁ θρὸς τοῦ μηνύματος,
ὅταν ἄξαφνα
στὴ στιλπνὴ τοῦ νεροῦ ἐπιφάνεια
βλέπει τὴ συλλογισμένη του ἔκφραση
καί...ὁλόκληρο τὸ κεφάλι του.

YANSIMA

Geç vakit puslu kıyıda
ilerliyordu haberin sesini bekleyerek.
Yeri-göğü sarsan
acımasız bir kahkaha
uğulduyordu başında.
O da keskin bir bıçak alarak
kulaklarını kesip attı akıntıya
teker teker, öfkeyle.

Bir yol ayrımında buldu kendini.
Puslu kıyının parmaklıklarına yaslanmışken
düşüne düşüne yollardan birini seçebilmek için,
haber diğer yoldan gelebilir diye,
ansızın suyun parlak yüzeyinde
düşünceli yüzünü görür
ve...bütün başını.

ΟΙ ΝΕΡΑΪΔΕΣ

Ι

Τὸν ὕπνο δίχως ὄνειρα
κοιμότανε
κατάκοπα στὰ βράχια ξαπλωμένος
τ' ἀετόνυχα.

Σῦραν χορὸ νυχτερινὸ
νεράϊδες γατοπάτητες τριγύρω του,
τραγούδια ἐπινίκια μὲ ὕμνους
τραγουδῶντὰς του τὸν ξύπνησαν.

Τὶς εἶδε, τὶς ἐγνώρισε,
ἀπόρησε
πῶς ἤρταν καὶ τὸν βρῆκαν
κι' ἀφοῦ τὸ καλοσκέφτηκε
τὶς ἔδιωξε, τ ὶ ς ἔ δ ι ω ξ ε
καὶ στέκεται ὁλόστητος
στὰ βράχια τ' ἀετόνυχα
ἐνώπιος ἐνωπίῳ.

PERİLER

I

Rüyasız uykusunu
uyuyordu
bitkin
kartal tırnaklı kayalara uzanmış.

Geceleyin halay çektiler
kedi adımlı periler,
övgülerle ve zafer türküleriyle
uyandırdılar onu.

Perileri gördü, tanıdı,
şaşakaldı
nasıl gelip buldular onu.
İyice düşündükten sonra
k o v d u onları,
ve şimdi duruyor dimdik
kartal tırnaklı kayalarda
kendiyle karşı karşıya.

II

Ὕστερ᾽ ἀπὸ μακρυνὴ πορεία
μὲ ἀλλοπρόσαλλα πισωστρατήματα
σὲ μιὰ κυκλικὰ πυρρωμένη ἔρημο
ἀπροσδόκητα
βρέθηκε.
Ξεδίψασ᾽ ἀπὸ το αἷμά του,
ἀπ᾽τὴ σάρκα του χόρτασε
ἐνῶ ξεντυνόταν τὰ φορέματά του
ἀργά
ἕνα ἕνα.
Ἄβουλα κυττάζει
τὸ ἀπροσπέλαστα γυμνό του κορμί
ἐνῶ ἀφογκριέται πατήματα,
τὸ κυττάζει
ἀπορεῖ,
τὸ κυττάζει
ἀνάμεσα στοὺς κόκκους τῆς ἄμμου
κι᾽ ὅλο καὶ τρέμει.

II

Uzun bir yürüyüşten sonra
İleri-geri adımlarla,
çepeçevre alev almış
bir çölün ortasında buldu
kendini hiç beklemeden.
Sussuzluğunu kanıyla giderdi,
etiyle doyurdu açlığını
giysilerini teker teker çıkarırken
ağır ağır.
İsteksizce bakıyor
ulaşılmaz çıplak bedenine,
adımlara kulak kabartırken
bakıyor bedenine,
şaşırıp kalıyor,
bedenine bakıyor
kum taneleri arasında
titreye titreye.

Φ Ω Ν Ε Σ

Γιατὶ νἄπαψαν οἱ φωνὲς
στῆς γῆς τὰ τρισέγκατα;

Σκῦψε,
κόλλησε τ᾽ αὐτί σου στὸ χῶμα,
σταμάτα τὴν καρδιά σου
κι᾽ ἀφογκρίσου.

Δὲν ἔρχονται πιὰ οἱ φωνὲς
ἀπ᾽ τῆς γῆς τὰ τρισέγκατα.

Σήκω,
τέντωσε τ᾽ αὐτί σου,
σταμάτα τὴν καρδιά σου
κι᾽ ἀφογκρίσου.

Φωνὴ καμμιὰ ἀπ᾽ τῆς γῆς τὰ τρισέγκατα,
φωνὴ καμμιὰ ἀπ᾽ τ᾽ ἀστέρια.

Ἀφογκρίσου καλά:
Δὲν σωπαίνει ὁ σπόρος τῆς γῆς.
Καλὰ ἀφογκρίσου:
τ᾽ ἄστρα δὲν σώπασαν.

SESLER

Niye sesler kesildi
yerin derinliklerinde?

Eğil,
yapıştır kulağını toprağa,
durdur kalbini
ve dinle.

Artık sesler gelmiyor
yerin derinliklerinden.

Kalk,
kabart kulağını,
durdur kalbini
ve dinle.

Hiç ses gelmiyor yerin derinliklerinden,
yıldızlardan hiç ses gelmiyor.

İyi dinle:
Yerin çekirdeği susmaz.
İyice dinle:
Yıldızlar susmadı.

Υ Π Ν Ο Σ

Ἀκόμα δὲν ξημέρωσε.
Τὸν χυμένο στὰ μέλη μας ὕπνο
καιρὸς μᾶς μένει
νὰ κοιμηθοῦμε.
Δὲν ἔφεξε ἀκόμα.

Γιὰ νὰ ξημερώση
ἄλλο δὲν ἔχει παρὰ ν᾽ ἀγρυπνήσης
ὅλη τὴ νύχτα.

Μόλις χαράξη ἡ αὐγή
θά διαλυθῆ ὁ ὕπνος στὸ αἷμά μας,
μόλις ροδίση ἡ αὐγὴ
στοὺς βράχους νὰ λαξέψουμε
τὰ ὄνειρα ποὺ δόνησαν τὴ νύχτα μας,
ἄς κοιμηθοῦμε ἀκόμα.

Ἂν θὲς νά χαράξ᾽ ἡ αὐγὴ
δὲν ἔχεις παρὰ ν᾽ ἀγρυπνήσης
ὅλη τὴ νύχτα.

Πλησίασε.
Ἀπ᾽ τὴν καυτὴ ἀνάσα σου
πιὸ πυρρὰ ν᾽ ἀναβλύσουνε τὰ ὄνειρα.
Πλησίασε.
Κοντά. Πιό κοντά.

UYKU

Daha sabah olmadı.
Uzuvlarımıza yayılmış uykuyu
uyumaya vaktimiz var.
Gün ağarmadı daha.

Sabah olması için
bütün gece
uyanık kalmaktan
başka yolun yok.

Tan ağarır ağarmaz,
uyku eriyecek kanımızda,
tan vaktinin kızıllığında
kayalara kazıyalım
uykumuzu sarsmış rüyaları,
uyuyalım daha.

Tan ağarsın istiyorsan
bütün gece uyanık kalmaktan
başka yolun yok.

Yaklaş.
Yakan soluğundan
daha yakıcı fışkırsın rüyalar.
Yaklaş.
Yakına. Daha yakına.

ΤΑ ΜΑΤΙΑ

Ἀπὸ τότε ποὺ εἶδα τὸ πρόσωπό σου
στὰ μάτια σου νὰ εἰσχωρήσω ἀγωνίζομαι,
Πελώρια ποῦ κυττάζουν;
Τί βλέπουν;

Δὲν εἶναι τῆς ἄτρεμης νύχτας ἡ ἀδιαπέραστη θάλασσα,
Δὲν εἶναι ἡ μουδιασμένη λίμνη διάφανη στὸ πυρρὸ
[μεσημέρι,
μήτε τὰ πελώρια κύματα φορὲς φορὲς τοὺς γιγάντιους
[ποὺ σειοῦνε μὲ βρόντο
τοὺς βράχους νυχθήμερα ὅλο λύσσα ἀδιάφορη.

Πλησίασε. Κοντά,
ὅσο μπορεῖς.
πιὸ κοντά.

Ἀπὸ τότε ποὺ εἶδα τὸ πρόσωπό σου
τῶν μαλλιῶν σου ἡ μοσκομυρωδιά,
τῆς ἀνάσας σου ἡ κάψα
ἀνάμνηση ἔγιναν.

Ἂν ἦταν οἱ ἀστραπὲς στὸν ὁρίζοντα,
οἱ κεραυνοὶ ποὺ σὰν γκρεμίζονται τραντάζουν τό χῶμα,
ἄν ἦταν οἱ φλόγες ποὺ ζῶσαν τ᾽ἀντίκρυ βουνά
τὰ βλέφαρά σου μιὰ τοὐλάχιστον φορὰ θὰ τρεμόπαιζες.

GÖZLER

Yüzünü gördüğümden beri
gözlerinin içine girmeye çabalıyorum.
Nereye bakıyorlar kocaman?
Ne görüyorlar?

Dingin gecenin aşılmaz denizi değildir gördükleri,
kızgın öğle vaktinde uyuşmuş, saydam göl değildir,
ne de zaman zaman dev kayaları
gümbürtüyle sarsan kocaman kudurmuş dalgalar
gece gündüz aldırmazcasına.

Yaklaş. Yakına,
daha yakına,
yaklaşabildiğin kadar.

Yüzünü gördüğümden beri,
saçlarının kokusu
soluğunun ateşi
anı oldular.

Gördüğün ufuktaki şimşekler olsaydı,
düşerken toprağı sarsan yıldırımlar,
karşı dağları kuşatan alevler olsaydı,
oynatırdın göz kapaklarını bir kez en az.

Ἀπὸ τότε ποὺ εἶδα τὸ πρόσωπό σου
σβύστηκαν τ᾽ ἀεικίνητα χέρια σου
κι᾽ ὅ,τι ἐπλάσαν ἀδράχνοντάς το μὲ τὰ νύχια σου
στὴν κάθε μιὰν ἔφοδο ἀπ᾽ τὸ πελώριο στόμα του,
ὅ,τι ἐπλάσαν, στὰ μάτια σου χάθηκε.

Τί θωρεῖς
κι᾽ εἶναι καρφωμένο ἄδιο το βλέμμα σου
ὁλόαδιο; Πιόν;
Αὐτὸν τὸν κρύβουν οἱ φλόγες ὡς πηδᾶ ἀπό κορφὴ σὲ
[κορφὴ βουνοῦ
μιὰν ὥρα πρὶν φθάση στὸ τέρμα.
Τί κυττᾶς;
Ἤ τίποτα μήπως δὲν βλέπεις;

Πλησίασε. Ὅπου νἄναι
ἀρχίζουν νὰ κινοῦντ᾽ οἱ σκιές.
Κοντά. Πιὸ κοντά.

Yüzünü gördüğümden beri
yorulmaz ellerin silindi
ve onun kocaman ağzından her defasında
tırnaklarınla kaparak yarattıkların,
gözlerinde yok oldu.

Ne görüyorsun da
gözlerin bir noktaya dikilmiş boş,
bomboş, kimi?
Onu alevler saklıyor, doruktan doruğa atlarken
biran önce sona ulaşmak için.
Neye bakıyorsun?
Yoksa hiçbir şey mi görmüyorsun?

Yaklaş. Neredeyse
gölgeler devinmeye başlar.
Yakına. Daha yakına.

ΤΟ ΧΕΡΙ

Καιρὸς νὰ φύγης.
Σὲ λίγο τὸ χιόνι
θὰ σκεπάση τὸ σπειροειδὲς μονοπάτι.
Κάθε κατεύθυνση πρὶν νὰ σβυστῆ.
Σὲ καρτεροῦν ἐκεῖ κάτω.
— Κοντανασαίνοντας εἶχες φτάσει
μόλις πρὶν κλείση ἡ θύρα.

Στὸ βάθρο σου ὅ,τι ἔφερα
ἀπόθεσα ψαχουλεύοντας στὰ σκοτεινά.
Μοὔδωσες νερό, μοὔδωσες ψωμί,
ζέστανες μὲ τὴ μαρμάρινη θαλπωρή σου
τὸ παγωμένο κορμί μου.
Μ᾽ἀπ᾽τὰ σπλάγχνα χυμένο τοῦ σύμπαντος
τὸ σκοτάδι ὡς μᾶς κύκλωνε
τόση νύχτα, δὲν εἶδα κατὰ ποῦ
ἦταν ἁπλωμένο, ὅπως λένε, τὸ χέρι σου,
ψαχουλεύοντας δὲν βρῆκα

EL

Gitme zamanın geldi.
Birazdan kar
örtecek kıvrık patikayı.
Bütün yönler silinmeden önce.
Seni bekliyorlar oralarda.
— Soluk soluğa yetişmiştin
kapı kapanmadan az önce.

Kaidene bıraktım getirdiklerimi
aranarak karanlıkta.
Su verdin bana, ekmek verdin,
ısıttın donmuş bedenimi
mermer sıcaklığınla.
Ne ki evrenin derinliklerinden dökülen
karanlık sararken bizi,
bunca gece,
göremedim nereye
uzanmıştı elin, dedikleri gibi.

στὰ σκοτεινὰ δὲν βρῆκα τὴν κατεύθυνση
ποὺ σημαδεύει τὸ χέρι σου.

Κι' ἀποκοιμήθης, σὰν ἄστραψε κεραυνὸς
καὶ σὲ μία στιγμή
σὲ μιὰ πνίγηκε λάμψη τῆς σπηλιᾶς τὸ σκοτάδι
γιὰ μιὰ καὶ μόνη στιγμή. —
Καιρὸς νὰ φύγης.
Σὲ λίγο ἴσως δὲν μείνη διέξοδος, ὅταν ἔξω στὸ φῶς
τὸ χιόνι γεμίση τὸ σπειροειδὲς μονοπάτι.

aranarak bulamadım karanlıkta
elinin işaret ettiği yönü.

Ve uyuyakaldın,
şimşek çakıp mağaranın
karanlığını ışık selinde boğunca
bir tek an için.—
Gitme zamanın geldi.
Birazdan belki çıkış kalmaz, dışarda ışıkta
kıvrık patikayı kar örtünce.

Δ Ι Ψ Α

Ι

Μέρα τὴ μέρα
ὅλο πιὸ πολλὰ νιώθω πεινασμένα
δάχτυλα τὸ κορμί μου νὰ ψάχνουνε,
ὅλο πιὸ πολλὲς πατοῦσες νὰ μοῦ μαλάζουν τὴ σάρκα
τόσο ἁπαλές, τόσο γνώριμες,
αἰῶνα τὸν αἰῶνα
ὅλο πιὸ πολλὰ τὰ χέρια τους
ὅσο γερὰ τόσο ζεστὰ τὸ κορμί μου
προσπαθῶντας νὰ ξαναπλάσουν ἀχόρταγα ξανά καὶ ξανά,
ὅλο πιὸ πολλά
κι᾽ ὅλο πιὸ πεινασμένα
μέρα τή μέρα.

Τὴν ἀναπνοή μου ἀπὸ τότε ποὺ γρίκησε κάπιος τους
ὅλο πιὸ πολλά νιώθω αὐτιὰ κολλημένα
ἀπ᾽ τὴν κορφή μου ὡς τὰ νύχια,
ἀπὸ τότε ποὺ δοκίμασε τὴ γεύση τοῦ κορμιοῦ μου ἕνας τους
ὅλο πιὸ πολὺ μοῦ βυζαίνουν τὴν τραγανή, εὔχυμη σάρκα τά
[χείλη τους,
ὅλο πιὸ πολλά.
Κι᾽ ἀπὸ τότε ποὺ ἄκουσ᾽ Ἐκεῖνος
τὸν ἕνα τὸν λόγο μου,
ἀπὸ τότε,
ὅλο πιὸ κοντὰ στὸ στόμα μου πλησιάζουνε
κι᾽ ὅσο πιὸ πολὺ τὸ σιμώνουνε, τόσο πιὸ πολλούς,
ὅλο πιὸ πολλοὺς καταβροχθίζω.

SUSAMA

I

Gün geçtikçe
hep daha fazla aç parmağın
dokunduğunu duyuyorum bedenime,
daha fazla tabanın etimi ezdiğini,
o denli hafif, o denli bildik,
yüzyıllar geçtikçe
hep daha fazla elleri
sağlam olduğu kadar sıcak
bedenime yeniden biçim vermeye doymadan
uğraşıyor hep yeniden,
gün geçtikçe
hep daha fazla
hep daha aç.

Soluğumu duyduğundan beri içlerinden birisi
hep daha çok kulak yapışıyor bedenime
tepeden tırnağa,
tadını aldığından beri bedenimin birisi,
hep daha çok emiyor dudakları taze etimi, hep daha fazla.
Ve duyduğundan beri
tek sözümü O,
hep daha çok yaklaşıyorlar ağzıma,
onlar daha çok yaklaştıkça da, hep daha çoğunu
yutuyorum, daha çoğunu.

II

Ἐσύ,
αὐτὸς ποὺ σ᾽ἄφισα ν᾽ἀκούσης τὸν ἕνα τὸν λόγο μου,
ἐσύ,
— ἐγώ, τὸν ἕνα σου τὸν λόγο ποὺ ἄκουσα,
ἐγώ, τὸ αἷμά μου ποὺ σ᾽ ἄφισα να δοκιμάσης —
ἐσύ,
αὐτὸς ποὺ σ᾽ἄφισα νὰ μετρήσης τὰ δόντια μου,
τ᾽ἄσπρα, τὰ κοφτερά, τὰ λαμπερὰ τὰ δόντια μου,
— ἐγώ, ποὺ μέτρησα τὰ δόντια σου,
τὰ μυτερά, τὰ κοφτερά, τα λαβυρινθώδη δόντια σου,
ἐγώ, να πιῆς ποὺ σ᾽ἄφισ᾽ ἀπ᾽τὸ αἷμα μου —
ἐσύ,
ποὺ σ᾽ἄφισα νά μπῆς ὅπου ἤθελες
ποὺ σ᾽ἄφισα να βγῆς ὅπου ἤθελες,
— ἐγὼ ποὺ μπῆκα ὅπου ἤθελα,
ποὺ βγῆκα ὅπου ἤθελα,
ἐγὼ —
ἐσύ, ποὺ ἤπια ἀπὸ τὸ ζωογόνο αἷμά σου;
ἐσύ,
πλησίασε ξανὰ
ν᾽ ἀκούσης τόν καινούργιο λόγο,
ἔλα ξανά,
διψῶ.

II

Sen,
tek sözümü duymana izin verdiğim,
sen,
— ben tek sözünü duymuş olan,
ben, kanımı tatmana izin veren —
sen,
dişlerimi saymana izin verdiğim,
beyaz, keskin, parlak dişlerimi,
— ben, dişlerini saymış olan,
sivri, keskin, dolambaçlı dişlerini,
ben, kanımdan içmene izin veren —
sen,
dilediğin yere girmene izin verdiğim,
dilediğin yere çıkmana izin verdiğim,
— ben dilediğim yere giren,
dilediğim yere çıkan,
ben —
sen, can veren kanını içtiğim,
sen,
yaklaş yeniden
yeni sözümü dinlemeye,
bir daha gel,
susadım.

ΠΕΙΝΑ

Πεινᾶ ἡ γῆ μυριάδες χρόνια,
οἱ σάρκες καὶ τὰ κόκκαλα δὲν φτάνουν.

Τανύστηκε στὸ δάσος μιὰ λιοπάρδαλη
κι᾽ ἀλάφιασαν πίσω ἀπ᾽τὰ χόρτα οἱ δορκάδες.

Ἕνα κοπάδι νωθροτράχηλα σκυλόψαρα
μιᾶς φάλαινας στὰ ἀνοιχτὰ ἐπῆραν τὸ κατόπι.

Τ᾽ἀσάλευτά του ἀνεμοζύγιασε φτερά
ἕνα ὄρνεο κι᾽ ὀσφρύστηκ᾽ αἷμα.

Μυριάδες χρόνια ἐσένα ἐντός μου
ἡ σάρκα καὶ τὰ κόκκαλά μου δὲν σοῦ φτάνουν.

AÇLIK

Aç yeryüzü binlerce yıl,
ete kemiğe doymuyor.

Ormanda bir kaplan gerilince,
otların arkasındaki ceylanları korku sardı.

Ağırkanlı bir köpekbalığı sürüsü
bir balinanın peşine düştü açıklarda.

Rüzgârda dengeledi kıpırtısız kanatlarını
bir vahşi kuş ve kan kokladı.

Binlerce yıl içimdeki sana,
etim kemiklerim yetmiyor sana.

Σ Τ Ρ Ο Β Ι Λ Ι Σ Μ Ο Σ

Τοῦ Ὀρέστη

I

Τ' ΑΛΟΓΑ

Ψηλὰ στὴν ἀπόμακρη στέππα
Μὲ τὸ μουντὸ κυπαρίσσι
ἕνα κοπάδι παράταιρα ἄλογα
ὥρμησε.
Στιγμὴ τὴ στιγμὴ
περισσεύουνε τ' ἄλογα
κι' ἡ λύσσα τους κι' ὁ καλπασμός τους,
χλιμιντρίζουν
κλωτσᾶ τὸ ἕνα τὸ ἄλλο
κυκλοσπηρουνιασμένα, ἀφηνιασμένα
πληθαίνοντας ανήμερα
λακτίζουν, ὅλο λακτίζουνε
γῆ κι' οὐρανό.

DÖNGÜ

Orestes'e

I

ATLAR

Yükseklerde uzak
koyu selvili stepe
bir sürü başıboş at
dalıverdi.
Her an
çoğalıyor atlar,
hırsları, hızları da.
Şaha kalkıyor
birbirini tekmeliyor
çepeçevre kamçılanmış
gemlerini koparmış
çoğalarak kudurmuş
yeri ve göğü
durmadan tekmeliyor.

II

ΤΟ ΕΡΠΕΤΟ

Ἕνα πράσινο ἑρπετὸ
ὕπουλα σερπετὸ γλυστρᾶ,
πλησιάζει,
τὸ κεφάλι του τώρα
τὸ μισό του κορμὶ τοξοτὸ
κατάματα μὲ κυττάζει.

Ρυθμικά, νευρικά
τυλίγεται σφυχτὰ στὸ κορμί μου
καὶ μὲ μιᾶς
στὸ κενὸ
τὸ χορὸ ἀρχινᾶ
τοῦ στροβίλου.

II

SÜRÜNGEN

Yeşil bir sürüngen
sinsice arsız kayıverip
yaklaşıyor.
Şimdi başı,
yarı gövdesi gerilmiş
gözlerime bakıyor.

Ahenkli, sinirli
gövdeme sıkı sıkı sarılıyor
ve birden boşlukta
girdap dansına başlıyor.

III

ΤΟ ΧΕΡΙ

Ὅταν τὰ μάτια θεωροῦν τὸ κενὸ
χλωμιάζουν οἱ ἀποφάσεις
κι᾽ ὅσους δὲν τοὺς κρατᾶ τὸ χέρι σου
ἀφίνονται στὸ χάος,
πέφτοντας ὅλο πέφτοντας
μὲ ὁμαλὰ ἐπιταχυνόμενη τὴν πτώση.

III

EL

Gözler boşluğu seyrederken,
kararlar sararır,
elinin tutamadıkları da
boşluğa bırakır kendini,
düşerek hep düşerek
gitgide hızlanan bir düşüşle.

ΟΙ ΣΤΕΓΕΣ

Τὰ ρολόγια στοὺς πυργίσκους σταμάτησαν.

Ξαναμέτρησε τίς πυργωτές κόκκινες στέγες,
ἀφογκρίστηκε τὰ βήματα στὶς σκάλες,
τοὺς χτύπους στὶς ἄκρες τῶν δαχτύλων του ἀφογκρίστηκε
κύτταξε τὸν θαμπὸν οὐρανὸ ἀπ᾽ ἄκρη σ᾽ ἄκρη,
κόλλησε τὸ μέτωπό του στὸ τζάμι
καὶ ξαναμέτρησε τὶς ἀμέτρητες στέγες.

Τὸ ρολόϊ στὸν τοῖχο σταμάτησε.

Ξεφύλλησε τὸ μισοδιαβασμένο βιβλίο,
μάζεψε τὸ μισοτελειωμένο τραπέζι,
μετρῶντας τὰ βήματά του ἀπὸ δωμάτιο σέ δωμάτιο
ἀφογκρίστηκε στὴ μπουκωμένη γαλήνη
τὴν ἀχτύπητη πόρτα. Κύτταξε τὴν ἀνατριχίλα
στὰ χέρια του. Ἔκλεισε τὶς κουρτίνες κι᾽ ἀποκοιμήθη.

Σταμάτησε τοῦ χεριοῦ του τὸ ὡρολόϊ.

ÇATILAR

Kulelerdeki saatler durdu.

Saydı yeniden kuleli kırmızı çatıları,
kulak kabarttı merdivenlerdeki adımlara,
parmak ucundaki kalp atışlarına kulak kabarttı,
buğulu gökyüzüne baktı uçtan uca,
alnını cama yapıştırdı
ve yeniden saydı sayısız çatıları.

Duvardaki saat durdu.

Yarı okunmuş kitabın sayfalarını çevirdi,
yarım kalmış masayı topladı,
sayarak adımlarını odadan odaya
boğucu dinginlikte çalınmamış kapıya kulak kabarttı.
Kollarındaki ürperişe baktı.
Kapattı perdeleri ve uykuya daldı.

Kolundaki saat durdu.

Ἄξαφνα
ἀπ᾽τὴ μακρυνὴ πολιτεία
φωνὴ μεγάλη,
φωνὴ σκοτεινή, βροντερὴ
διαπερῶντας τοὺς τοίχους
μὲ τ᾽ὄνομά του
τὸν ἔκραξε.

Ἄνοιξε τὰ μάτια,
ἀνακάθησε στὸ πράσινο στρῶμα,
χούφτιασε τὸ ζεστὸ πούπουλο
κι᾽ἀνάμεσα στὸν ὕπνο καὶ ἐγρήγορση
τὴ μνήμη του ἔψαξε νὰ θυμηθῆ
ποῦ ἦτανε,
πιός ἦταν.

Ὕστερα πλησίασε τὸ παράθυρο,
ἄνοιξε μὲ ὁρμὴ τὶς κουρτίνες,
τὰ ἐρείπια π᾽ ἀχνίζουνε σκόνη ἐκύτταξε,
ἔψαξε μὲ τὸ βλέμμα του ἕνα ἕνα
τὰ σταματημένα ρολόγια
κι᾽ ἄρχισε πάλι ν᾽ἀφογκριέται,
ξανὰ τὶς πυργωτὲς κόκκινες στέγες
μιὰ μιά
ξανὰ νὰ τὶς μετρᾶ.

Ansızın
uzak diyarlardan
güçlü bir ses,
karanlık bir ses, gümbür gümbür
duvarları geçerek
adıyla
ona seslendi.

Açtı gözlerini,
yeşil yatakta doğruldu,
sıcak kuştüyünü avuçladı,
uyku ile uyanıklık arasında
belleğini yokladı hatırlamak için
nerede olduğunu
kim olduğunu.

Sonra pencereye yaklaştı,
hışımla açtı perdeyi,
toz tüten yıkıntılara baktı,
gözlerini durmuş saatlere
bir bir gezdirdi
ve başladı yeniden kulak kabartmaya,
kırmızı kuleli çatıları
tek tek yeniden saymaya.

ΟΙ ΝΑΝΟΙ

Στὸ τσίρκο τὸ περαστικό
ὑπάρχουνε δυὸ νᾶνοι
ποὺ ὁλονυχτὶς κι᾽ ὁλημερὶς
χορεύανε ἀντάμα
ὥσπου ξεχάσαν
νὰ περπατᾶνε.

Τὰ παιδιὰ
σάν τοὺς εἶδαν
μ᾽ αὐθόρμητη ἀπορία
μὲ τὰ μάτια τὴν αἰτία
ρωτῆσαν.

Καὶ κάποιοι ἄλλοι,
τῆς σκέψης ἄσπονδοι ὀπαδοὶ
ποὺ γίνανε φανατικοὶ
ἀβίωτης ζωῆς θιασῶτες,
τοὺς κύτταξαν,
βουρκώσανε τὰ μάτια τους
μὰ δέν ρωτῆσαν.

CÜCELER

Gezici sirkte
iki cüce
gece gündüz
dans ede ede birlikte
yürümeyi unuttular.

Çocuklar
görünce onları
içten bir şaşkınlıkla
gözleriyle sordular
nedenini.

Başka bazıları da,
düşünün ödünsüz yandaşları,
yaşanmamış bir yaşama tapanlar,
baktılar onlara,
gözleri doldu,
ama sormadılar.

Ο ΤΑΥΡΟΣ

Τὴν κάθε ἔφοδὸ του
σταματᾶ ἕνας τοῖχος.
Μ᾽ἀναχαιτισμένην ὁρμὴ
κλωθογυρνᾶ στὸν ἐλεύθερο χῶρο
γύρω τριγύρωγυρω,
ὀσμίζεται τὸ χῶμα
κι᾽ ὅλο πιότερη ἡ καταπνιγμένη τῆς ἀνάσας του ἔνταση,
τὶς κραυγές ἀφογκριέται τοῦ ἔξαλλου πλήθους,
ρουθουνίζει φωτιὰ ὡς καλπάζει
ἀπάτητη μὴ μείνη σπιθαμὴ
τοῦ χιλιοπατημένου ἐλεύθερου χώρου του,
διέξοδος μὴν ὑπάρχη σὲ κανένα σημεῖο
μές ἀπ᾽τοὺς τοίχους
πέρα ὡς πέρα.
Κάπιες φορὲς σταματῶντας
ἀνάμεσα στὸ φρενιτιῶδες μουγκριτὸ τοῦ ἀπίθανου πλήθους
κυττάζει τυφλὰ πέρ᾽ ἀπ᾽ τὸν τοῖχο.
Ταυρομάχος νὰ σιμώση δὲν τολμάει κανείς.
Κι᾽ ἄξαφνα σὲ μιὰ στροφὴ
ἀλλάζοντας κατεύθυνση
μ᾽ ἀναδαυλισμένην ὁρμὴ
κατὰ τὶς ἄναρθρες κραυγὲς τοῦ βρυχόμενου πλήθους
ὁρμᾶ μές ἀπ᾽ τοὺς τοίχους
πέρ᾽ ἀπ᾽ τὸν τοῖχο.

BOĞA

Her atılımını
bir duvar durduruyor.
Hızı kesilmiş
serbest alanda
dolaşıp çepeçevre
toprağı koklarken,
hep artar soluğunun bastırılmış gerilimi,
gözü dönmüş kalabalığın haykırışlarına kulak kabartır,
burnu ateş püskürür dört nala koşarken
binbir kere basılmış serbest alanın,
basılmamış bir tek karış kalmasın diye,
uçtan uca duvarlarda
bir noktada bir çıkış olabilir belki.
Aradabir durarak
inanılmaz kalabalığın çılgın iniltileri arasında,
bakar duvarın ötesine kör kör.
Hiçbir matador cesaret etmez yaklaşmaya ona.
Ve bir gün ansızın bir dönemeçte,
yön değiştirerek,
yeniden alevlenmiş bir hızla,
böğüren kalabalığın anlamsız çığlıklarına doğru
duvarların içinden atılır
duvarın ötesine.

ΟΙ ΠΟΡΤΕΣ

Γιὰ κεῖνον δῶ στὴ φυλακή
ἐφτάσαμε
μ᾽ ἀλαλαγμοὺς καὶ μὲ ζητωκραυγὲς
νύχτα ὥρα
τὴν πόρτα νὰ τοῦ ἀνοίξουμε.
Γιὰ μᾶς πληρώνει.

Ἡ κάθε πόρτα π᾽ ἀνοίγει
μιὰ πόρτα κλείνει τὴν κάθε φορά.

Ἀλαλαγμοί, ζητωκραυγές,
παγωνιῶν πένθιμες τσιριὲς
βουνὸ δὲν σαλεύουνε,
μηδὲ λιονταρίσιοι βρυχηθμοί
ὁλονύχτιοι.
Τί κι᾽ ἂν τὰ χέρια σου
πυρρωμένα δροσίζουνε μέτωπα,
τί κι᾽ ἂν τὸ ψωμί σου μὲ τὰ πουλιά,
τὰ φορέματά σου μὲ τοὺς ἀλῆτες
τί κι᾽ ἂν μοιράζεσαι.

KAPILAR

Onun için buraya
zindana geldik
naralar ve zafer çığlıklarıyla
gece vakti
ona kapıyı açalım diye.
Bizim için ödüyor.

Açılan her kapı
bir başka kapıyı kapar hep.

Naralar ve zafer çığlıkları,
tavus kuşlarının matem çığlıkları
oynatmaz bir dağı yerinden,
ne de aslan böğürmeleri
gece boyu.
Ellerin kızgın alınları
serinletse ne yarar,
ekmeğini kuşlarla,
giysilerini serserilerle
paylaşsan, neye yarar.

Στὴν κάθε πόρτα π' ἀνοίγει
μιὰ πόρτα κλείνει τὴν κάθε ορά.

Γιὰ κεῖνον κεῖ στὴ φυλακὴ
δάφνες φέρτε, στεφάνι νὰ πλέξουμε,
νὰ πᾶμ' ἀργὰ νυχοπερπάτητοι
μὲ τὴν αὐγή
νὰ τὸ φορέσουμε στὸ κῦμα.
Γιὰ μᾶς πληρώνει.

Açılan her kapı
bir başka kapıyı kapar hep.

Onun için orada zindanda olan
defneler getirin, çelenk örelim,
gece vakti ayak uçlarımıza basarak gidelim
tan ağarırken
dalgalara giydirelim diye.
Bizim için ödüyor.

ΚΡΑΥΓΗ

Μὴ φύγης
κραυγάζοντας ἄφωνα
μὲ τὰ δυό μου τὰ χέρια
τὴν πόρτα
ἀνοίγω.

ÇIĞLIK

Gitme diye
sessizce haykırarak
iki elimle
açıyorum
kapıyı.

ΤΑ ΣΥΝΟΡΑ

Κεῖ στὴν ἄλλη ὄχθη κεῖνοι ποὺ στέκονται
δύο εἶναι; πιὸ πολλοί; ἤ ἕνα κοπάδι;
Ἀπὸ τότε ποὺ σβυστῆκαν τὰ σύνορα
δὲν ἔχει φῶς ἡ σκοτάδι.

Τὰ σπίτια χτισμένα πάνω στὴ θάλασσα;
ἤ μέχρι ἐκεῖ ἁπλώνεται τ᾽ ἀκρογιάλι;
Γιὰ τὸ σπόρο κίνησες στὰ ριζὰ τοῦ βυθοῦ,
καρπωμένο βρῆκες τὲ δέντρο νὰ περιμένη.

Κεῖ ἀντίκρυ στὸ βάθος κρυμμένη τοῦ κήπου
μιὰ πόρτα: ἀνοίγει ἤ κλείνει ἀθόρυβα;
Ἀπὸ τότε ποὺ σβυστῆκαν τὰ σύνορα
ἴδιος ποὺ φεύγει, ἴδιος ἐκεῖνος ποὺ θἄρθη.

SINIRLAR

Orada diğer kıyıda duranlar
iki mi? daha mı çok? yoksa bir sürü?
Sınırlar silindiğinden beri
ne ışık, ne karanlık var.

Evler deniz üzerinde mi kurulu?
Yoksa oraya dek mi uzanıyor kıyı?
Denizin dibindeki çekirdek için yola koyuldun,
meyve dolu ağacı bekliyor buldun.

Orada karşıda, arkalarında bir kapı gizlenmiş bahçenin:
açılıyor mu, kapanıyor mu, sessiz sedasız?
Sınırlar silindiğinden beri
giden de bir, gelen de bir.

Η ΠΟΡΤΑ

Κάποτε θὰ φτάσουμε στὴν τελευταία τὴν πόρτα.
Μοναχὰ ποὺ ὅλο πιὸ μικρὰ τὰ δωμάτια,
ὅλο πιὸ ἀνήλια κι᾽ ἄερα.

Εἶναι ἡ ἀλήθεια ποὺ και ποὺ
περνᾶμε ἀπό δωμάτια καλοζεσταμένα,
στρωμένα μὲ παχιὰ χαλιά,
μ᾽ἄμετρα μαξιλάρια στά ντιβάνια
πράσινα, βυσσινιά, γαλάζια, κίτρινα.

Μὰ κάθε φορὰ ποὺ ξεχνιόμαστε
ἔτσι στὰ πεταχτὰ λογαριάζοντας
πόσα δωμάτια μένουν, ἢ πόσα ἐπεράσαμε,
σημαίνει βροντερὸς ὁ κώδων.
Μὲ βιὰ ριχνόμαστε στὴν ἑπόμενη κάμαρα
κι᾽ ὅσοι δὲν πρόφθασαν, κλείστηκαν
ὅπου ἔλαχε ὁ καθείς,
ξανὰ δὲν τοὺς εἴδαμε.
Ὅλο πιὸ λίγα τὰ κατοικήσιμα τὰ δωμάτια,
ὅλο πιὸ λίγος γιὰ θύμησες ὁ καιρός.

Θυμίαμα μύριζε τὸ δωμάτιο ὅπου πάσχισαν
ξαποσταίνοντας νὰ θυμηθοῦν ὅ,τι εἴδαμε:

KAPI

Bir gün varacağız son kapıya.
Ne ki gitgide odalar daha küçük,
daha güneşsiz, daha havasız gitgide.

Arada sırada
geçiyoruz iyi ısıtılmış odalardan doğrusu,
kalın halılarla döşenmiş,
sayısız yastıklar divanlarda,
yeşil, mor, mavi, sarı yastıklar.

Ama her daldığımızda
şöyle bir hesaplarken
kaç oda kaldığını ya da kaç oda geçtiğimizi,
çalar çanlar gümbür gümbür.
Hızla dalarız bir sonraki odaya.
Yetişemeyenler kaldı
her biri bir yerde,
bir daha görmedik onları.
Gitgide azalıyor oturulabilir odalar,
anılar için kalan zaman gitgide daha az.

Tütsü kokuyordu oda,
dinlenirken gördüklerini anımsamaya çalıştıkları:

ρυθμῶν ρυθμῶν περίπτερα στοὺς ἀπέραντους κήπους
στὶς ἄξαφνες καταιγίδες ποὺ μᾶς ἐστέγασαν,
σχήματα τῶν νερῶν ποὺ ξεπήδαγαν ὅλο καινούργια στὴ
(λίμνη,
τοὺς σκίουρους ποὺ κυνηγιόντουσαν στὴ θαλερὴ χλόη
ἢ σκαρφάλωναν στοὺς χοντροὺς κορμοὺς ἄξαφνα
ἀλαφιασμένοι σὲ κάποιο τρίξιμο.
(Ὅ,τι ἐντός μου χαράχτηκε:
τὸ χέρι του ποὖσφιγγε τὸ φλογισμένο του μέτωπο
— θυμίαμα μύριζε τὸ δωμάτιο —,
κάπια δάχτυλα νὰ μοῦ ψάχνουν τὸ πρόσωπο
ὅσο ἀπαλὰ τόσο δειλὰ ἀκραγγίζοντας,
δυὸ μάτια διάπλατ᾽ ἀνοιχτὰ νὰ κυττᾶνε ἀσάλευτα
ὅ,τι δὲν φαίνεται.)
Θυμίαμα μύριζε τὸ δωμάτιο,
μὰ κανείς τους δὲν θυμήθηκε τίποτα,
ἐκτὸς ἀπ᾽ τοὺς δυὸ κουτοὺς μαύρους κύκνους π᾽ ἁρμενίζαν
[σὲ κάπια λίμνη.
Τοὐλάχιστο νὰ ξέραμε ποῦ βγάζει ἡ τελευταία ἡ πόρτα
ἐνῶ ὅλο μικραίνουν τ᾽ ἀνήλια κι᾽ ἄερα τὰ δωμάτια.
Σημεῖο πὼς πλησιάζουμε, λές; Πιὸς τὸ ξέρει.
Κι᾽ ἀπὸ ποῦ ἄραγε πλημμυρᾶ τοῦτο τὸ ἄρωμα
τοῦ καλήκανθου τὸ ἡμίφως;

Ἀργὰ ἢ γρήγορα θά φανῆ κάποτε
ἡ τελευταία ἡ πόρτα.
Γρήγορα ἢ ἀργά.

Geniş bahçelerde çeşit çeşit köşkleri
bizleri sağanaklardan korumuş,
gölde hep yeni fışkıran suların biçimlerini,
gür çimenlerde birbirini kovalayan
ya da kalın gövdeli ağaçlara tırmanan sincapları,
bir hışırtıdan ürkmüş.
(İçime kazınanları:
kızgın alnını tutan elini
— tütsü kokuyordu oda —,
yüzümde aranan parmak uçlarını,
yumuşak, çekingen,
kocaman açılmış gözleri, görünmeyene dikilmiş.)
Tütsü kokuyordu oda,
ama kimse anımsamıyordu hiçbir şey,
gölün birinde yüzen iki aptal, siyah kuğudan başka.

Hiç olmazsa bilseydik son kapının nereye açıldığını
hep küçülürken güneşsiz, havasız odalar.
Sona yaklaştığımızın belirtisi mi yoksa? Kim bilir.
Nereden dolduruyor bu çavşır kokusu
alaca karanlığı?

Er ya da geç görünecek günün birinde
son kapı.
Er ya da geç.

Η ΝΙΚΗ

Ἦρταν λιμοί, ἦρταν σεισμοί,
νεροποντές, ἀστροπελέκια ἐπέσαν.
Μὲ ἰαχές, μὲ σιωπές,
μὲ μοιρολόγια τρόμου
πεθάνανε οἱ ἄνθρωποι.
Κι' ἐγώ,
τῆς γῆς ὁ τελευταῖος ἄνθρωπος,
σὲ σέρνω μαζύ μου, μαζύ μου σὲ σέρνω.

ZAFER

Kıtlık oldu, deprem oldu,
sular bastı, yıldırımlar düştü.
Çığlıklarla, suskunluklarla,
korku ağıtlarıyla
öldü insanlar.
Ve ben,
yeryüzünün son insanı
sürüklüyorum seni, kendimle birlikte
seni sürüklüyorum.

İÇİNDEKİLER ΠΕΡΙΕΧΌΜΕΝΑ

YÜZ	6	ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΟ
CAMBAZ	8	Ο ΑΚΡΟΒΑΤΗΣ
HÜKÜMDAR	10	Ο ΑΡΧΟΝΤΑΣ
HEYKEL	12	ΤΟ ΑΓΑΛΜΑ
I	12	I
II	14	II
ADAK	16	ΤΟ ΤΑΜΑ
KARANLIK	18	ΣΚΟΤΑΔΙ
I	18	I
II	20	II
III	22	III
IV	24	IV
ULU HAKAN	28	Ο ΒΑΣΙΛΙΑΣ
ARGONAUTLARIN SEFERİ	30	ΑΡΓΟΝΑΥΤΩΝ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ
DENİZ	32	Η ΘΑΛΑΣΣΑ

YOL 36 Ο ΔΡΟΜΟΣ

AVUÇ 40 Η ΠΑΛΑΜΗ

DANSÇILAR 44 ΟΙ ΧΟΡΕΥΤΕΣ

EN YAKINDAKİLER 48 ΟΙ ΠΙΟΚΟΝΤΙΝΟΙ

ÖRTÜ 52 ΤΟ ΠΕΠΛΟ

HÜCRE 56 ΤΟ ΚΕΛΛΙ

YANSIMA 58 ΚΑΘΡΕΦΤΙΣΜΑ

PERİLER 60 ΟΙ ΝΕΡΑΪΔΕΣ

I 60 I

II 62 II

SESLER 64 ΦΩΝΕΣ

UYKU 66 ΥΠΝΟΣ

GÖZLER 68 ΤΑ ΜΑΤΙΑ

EL 72 ΤΟ ΧΕΡΙ

SUSAMA 76 ΔΙΨΑ

I 76 I

II 78 II

AÇLIK 80 ΠΕΙΝΑ

DÖNGÜ 82 ΣΤΡΟΒΙΛΙΣΜΟΣ

I 82 I

ATLAR 82 Τ' ΑΛΟΓΑ

II 84 II

SÜRÜNGEN 84 ΤΟ ΕΡΠΕΤΟ

III 86 III

EL 86 ΤΟ ΧΕΡΙ

ÇATILAR 88 ΟΙ ΣΤΕΓΕΣ

CÜCELER 92 ΟΙ ΝΑΝΟΙ

BOĞA 94 Ο ΤΑΥΡΟΣ

KAPILAR 96 ΟΙ ΠΟΡΤΕΣ

ÇIĞLIK 100 ΚΡΑΥΓΗ

SINIRLAR 102 ΤΑ ΣΥΝΟΡΑ

KAPI 104 Η ΠΟΡΤΑ

ZAFER 108 Η ΝΙΚΗ

İoanna Kuçuradi'ye göre, şiir çevirisinde başka bir dilde iletilmesi istenen, şiirin anlamı *ve sesidir*.

Ozan, göstermek-tanıtmak için iletmek istediğini –anlamı– kurduğu imgelerle, *sözcüklerden kurduğu imgelerle* dile getirir. Bundan dolayı okuyucu, ancak kulak aracılığıyla, kendi sesini ya da başkasının sesini *dinleyerek*, bu imgelere ulaşabilir, böylece de ozanın iletmek istediğini anlayabilir. Şiirde kulak aracılığıyla görülür imge; çünkü anlamı *taşıyan* bu sesten imgedir.

Şiirde imge kuran sesi yaratan, iletilmek istenen anlama göre imgenin dillendirilişidir. Dile gelen, burada anlam değil, imgedir; anlam, ancak, o sözcüklerle kurulmuş imgelerle iletilir.

İşte, bu 'bir anlamı dille imgeleştirme', yani bir anlam ile imgesi arasında belirli bir dille kurulan ilişki, bir şiirin *sesini* oluşturur. Sesi yaratan, bir dilin imgeleştiren kullanılışıdır: dille anlamı imgeleştirirken, sözcüklerin seçimiyle, yanyana getirilişiyle, birleştirilmesiyle, değiştirilmesiyle yaratılır ses. Ve bu ses anlamı iletir; ozanın gösterdiğine, tanıtmak istediğine bu sesle ulaşılır.

IOANNA KUÇURADİ KORNİLİA ÇEVİK BAYVERTYAN

9 786058 303201

ISBN 978-605-83032-0-1

akıraktap